

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาครู เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะชีวิตของนักศึกษาครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของนักศึกษาครูก่อนและหลังใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาการสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 68 คน ได้มาจากการสุ่มเลือก แบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน และแบบประเมินทักษะชีวิตด้านต่างๆ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนทดลอง และหลังการทดลองใช้วิธีสอนแบบโครงงานเป็นฐาน ด้วยแบบสังเกตทักษะชีวิตด้าน 1) ทักษะการตระหนักรู้ในตน 2) ทักษะการเข้าใจผู้อื่น 3) ทักษะการตัดสินใจ 4) ทักษะการแก้ปัญหา 5) ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และ 6) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในชีวิตของนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาครู ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะชีวิตของนักศึกษาครูหลังการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานมีพัฒนาการดีขึ้นทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการตระหนักรู้ในตน ทักษะการเข้าใจผู้อื่น ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อยู่ในระดับสูง
2. ทักษะชีวิตของนักศึกษาครูหลังการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยทุกด้าน ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนทดลองทักษะชีวิตของนักศึกษาครูอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{x} = 2.97, S.D. = 0.51) และหลังทดลองพัฒนาดีขึ้นเป็นระดับดี (\bar{x} = 4.18, S.D. = 0.37) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างเห็นได้ชัดเจน

5.2 อภิปรายผล

จากการดำเนินการวิจัยเรื่องการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาครู มีประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งผู้รายงานขอเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ทักษะชีวิตของนักศึกษาครูหลังการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานมีพัฒนาการดีขึ้นทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการตระหนักรู้ในตน ทักษะการเข้าใจผู้อื่น ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานสามารถช่วยพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาครูได้ ทั้งนี้เพราะวิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีหน้าที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม ทำให้การเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ส่งผลให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน สนุกสนาน ตื่นเต้น มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ทำให้ได้เรียนรู้เทคนิคที่แปลกใหม่ ซึ่งแตกต่างจากเดิม ทำให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น สามารถนำวิธีการนี้ไปใช้จัดการเรียนรู้ในอนาคต นอกจากนี้การใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน ทำให้นักศึกษาพัฒนาทักษะชีวิตอย่างรอบด้าน เป็นการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมได้อย่างดี การทำงานเป็นกลุ่มส่งผลให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ง่ายกว่าการทำงานเป็นรายบุคคล เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ทำให้เรียนรู้และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ว่าแต่ละคนมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้การทำงานเป็นทีมเข้มแข็งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุดาวรรณ เครือพานิช (2553) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ที่ให้ความเห็นว่าการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมค่าย เป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง เป็นกิจกรรมนอกห้องเรียนที่สนุกสนาน สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักศึกษา คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2556) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนสนใจโดยร่วมกันสำรวจสังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลที่จำเป็นและลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่แล้ว จึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดค้น และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด

2. ทักษะชีวิตของนักศึกษาครูหลังการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยทุกด้านดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนทดลองทักษะชีวิตของนักศึกษาครูอยู่ในระดับปานกลาง และหลังทดลองพัฒนาดีขึ้นเป็นระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับดวงเนตร ธรรมกุล, วนิดา ตันเจริญรัตน์ และพุลทรัพย์ ลาภเจียม (2557) ได้ศึกษาเรื่องผลของการจัดการเรียนแบบโครงการต่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการต่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลบัณฑิตทั้งทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความรู้และทักษะทางปัญญา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเรียนรู้ พบว่านักศึกษามีคะแนนทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านความรู้และทักษะทางปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเรียนรู้ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3) ก่อนและหลังการจัดการเรียนแบบโครงการ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -.324$, $p > .05$) และ 3) คะแนนความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ต้อมรัก จิตรบรรเทา (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่ได้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ค่าเฉลี่ยคะแนนแบบวัดทักษะชีวิตของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา โดยรวมที่ได้จากผลการวัดก่อนการทดลอง หลังการทดลอง ในกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกัน โดยมีคะแนนทักษะชีวิตหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาผลการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านอื่นๆตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานหรือค่ายการเรียนรู้อื่นๆ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาครูแต่ละชั้นปี
3. ควรศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานในการพัฒนาทักษะชีวิตหรือพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21